

Wjelki přińdu

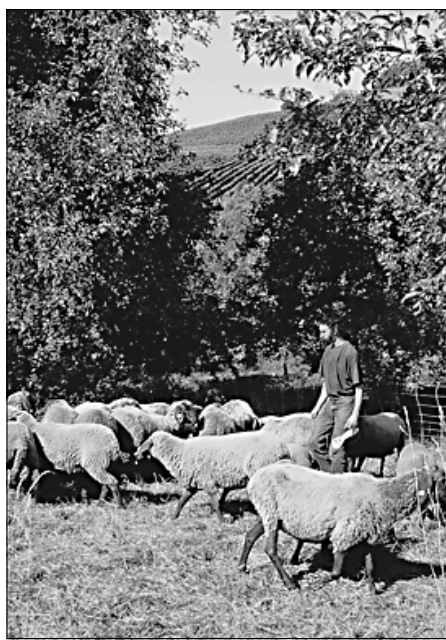
Pawoł předowaše w Mileće: „Po mojim woteńdženju přińdu surowe wjelki mjez was, kotřiž stadło njeprělutuja.

Tež z was samych postanu mužojo, kotřiž budža wopačne wěcy rěćeć, zo bychu sej wučomnikow zdobyli. Tehodla stražujće.“ Jap 20,29–31

Wjelki rozšěrjeja so we Łužicy. Wědomostnicy so z nimi zaběraja, přepytuju jich žiwjenje a rozdźeluju je na wšelake stadła. Politikarjo přeco zaso wospjetuja, zo njejsu strašne za ludźi. Tola přeco bliže přińdu wjelki našim městam, kaž Budyšinej abo Drježdžanam.

Jako džěćo smy slyšeli bajku wo Čerwjewawce – a naše sympatije nještusaču wjelkej, ale dušnej Čerwjewawce a sylnemu hajnikej. Tak kaž nam dže so ludžom po cyłym swěće. Wjelk nima nihdže dobreho mjena. Wón trjeba kóždy dzeń wjacore kilogramy čerstweje žratwy. We wulkej nuzy nadpadnje tež ludźi. Je tuž bjez džiwa, zo su wjelki nimale wšudže jako wobraz abo symbol za strašne mocy znate. Židowscy profeca přirownowachu politikarjow swogeho časa z torhacymi wjelkami, kotřiž krej přeliwaja a ludźi zabija swojeje nahrabnosće dla (Hes 22,27). Jezus je widzał wjelka jako wohroženje stadła. Najaty stražowar so jeho boji, tola dobry pastyr wutraje při stadle a na kóncu swoje žiwjenje za nje da (Jan 10,11–13). Wón sćeje swogich wučomnikow kaž jehnjata mjez wjelki (Luk 10,3).

Kaž Jezus je tež Pawoł wo wjelkach předował. W nalěću lěta 56 poda so ze swojeje třećeje misionskeje jězby do Jerusalema, zo by tam přepodał po puću nazběranu kolektu. Ducej pozasta w mafoaziskim měsće Milete, hdžež sej skaza předstějicrjow z Efezusa. Jim dzeržeše swoje poslednje předowanje, dokelž někak čuješe, zo bliži so čas jeho martrarstwa. Napominaše jich, zo bychu sami na sebje kedźbowali, ale tež na cyłe stadlo, kotřež běše jim dowěrjene. Woni su biskopja, kotrychž je Boži swjaty Duch sam powołał a postajił. Tehodla njetrjeba so wosada bojeć před wjelkami, kotřiž spytaja stadło rozpjeršić a wosadu zničić.

Pastyr stražuje nad svojim stadłom, zo njebychu je wjelki móhli rozpjeršić.

Foto: Wikipedia

Wjelki spytaja stadło rozpjeršić. Wšelake křesćanske wosady su dožiwili, zo chcychu je politikarjo zničić. Takle sta so w lěće 64, hdyž přisuny romski kejzor Nero křesćanam winu za wotpalenje města Roma z tym zahaji přenje wulke přescěhowanje křesćanow. Tež Hitler chcyše cyrkwy zničić. Na spočatku swogeho knjejtwa činješe, jako by cyrkwy podpěrał, tola wokoło 1940 da wot Bormanna wudželać plany, kak chce po skónčnym dobyću cyrkwinske naležnosće rjadować: Wulka organizacija měješe so zničić, jenož drobne wosady bychu směli wobstać. Kaž Hitler tak wjowaše tež Stalin přećiwo cyrkwi. Nimale cyłe duchownstwo so zamordowa. Cyrkwy so wuswojichu a so na muzeje, kupjele

abo kina přetwarichu. Džensa so wosady we wšelakich muslimskich krajach přescěhuja.

Wjelki spytaja stadło rozpjeršić. Tola to so jim nje poradzi, dokelž Chrystus sam stražuje nad svojim stadłom. Wón je zasadził dohladowarjow, pastyrjow a biskopow, kiž maja w jeho nadawku stražować. Nazhonjenje wučy, zo wjelki stadło nje rozpjerša. Přescěhowanja sylnja wosadu. Tak běše to w starym Romje, tak běše to z cyrkwy pod nacionalsocializmom, tak tež w Sowjetskim zwjazku, hdžež knježi džensa čite nabožne žiwjenje.

Wjelki symbolizuja wohroženje wotwonka. Tola tutón strach je mjeńši hač wohroženje wotnutřka. Wjetši strach wuchadza z wosadow samych, hdyž z nich postanu mužojo, „kotřiž budža wopačne wěcy rěćeć, zo bychu sej wučomnikow zdobyli.“ Wopačna wučba zaščěpi so do wutrobow a wotwjedže wěriwych wot Jezusa Chrysta. To lemi wobarske mocy přećiwo hrěchaj a wjedže k wopačnosćam w praktiskim žiwjenju. Wjele přikladow by so móhlo mjenować. Za čas reformacije je so Luther zasadził za čistosć cyrkwinskeje wučby, dokelž widžeše, kak jara bě so tehdyša cyrkwy wuwila na wikowanišćo, hdžež stejachu pjenjezy w srjedžišću. W času nacionalsocializma wučachu Němcy křesćenjo, zo steji Hitler pódla Chrystusa jako nowy wumóžnik Němskeje. Křćení židza so z cyrkwy wuzamknjachu. Tež naš čas ma swoje spytowanje. Tu a tam so přeje, zo je Chrystusowe čerpjenje a zrowastanjenje zakład cyrkwy, zo je jeho wopór zakład za wodawanje a zbóžnosć. Křesćanstwo so pola wopačnych wučerjow změni na srědk, swoje wosobinske zbožo namakać. Druhdy slubi so wěriwym strowota abo bohatstwo, tež hdyž dže bóle wo zdobycě přiwisnikow, kotřiž maja na kóncu zwjesć pjenjezy za nawodow.

Nadawek pastyrjow a biskopow je, stražować nad čistotu wěry a wučby. „Stražujće!“, je Pawoł Efeziskich staršich napominał. Čiste Bože słowo je dobra pastwa za wosadnych. Dobry pastyr wjedže wowcy na zelenu łuku a k čerstwej wodze (psalm 23). Zmysl žiwjenja so namaka pola Boha a přez jeho słowo.

Jan Malink

Jezus ma wjele mjenow

Přez misionstwo japoštołow roznjese so křesćanstwo bórže za hranicy Jezusoweho skutkowanja. Na wjele městnach Romskeho mócnarstwa nastawachu přenje křesćanske wosady.

Ludžo dachu so wukřčić a běchu přeswědčeni: Jezus je naše žiwjenje přeměnił. Přemyslowachu wo tym, što chce Bóh jim prajić z Jezusowym žiwjenjom a z jeho smjerću a što to za jich žiwjenje rěka. Swoje mysle wo Jezusu zdrasćichu do wšelakich pomjenowanjow a mjenow.

Židowsy křesćenjo mjenowachu Jezusa Mesiasa abo Syna čłowjeka. Chychu z tym rjec: Tak smy sej Mesiasa, kotrehož su nam profeća wěšćili, přeco hižo předstajili.

pastyr

Zbožnik

Wumóžnik

swětlo

Mesias

Syn Boži

Knjez

chlěb

Chrystus

W Jezusu su stare pisma dopjelnjene.

Grjekoj, kiž so wukřčić dachu, prajachu: Jezus je Chrystus (Syn Boži). Tak bu Chrystus mjeno za Jezusa.

Křesćanske wosady, kotrež běchu wosebje po ewangeliju japoštoła Jana žiwi, mjenowachu Jezusa pastyrja, swětlo a chlěb.

Tež ze Stareho Zakonja pochadźace mjena, kaž Bóh a Knjez, a na kralow so počahowace mjena, kaž Syn Boži, přenjesechu so nětko na Jezusa. Wšitkim zhromadnje pak je hač do džensnišeho wěra do Jezusa Chrystusa.

Po knize „So bunt ist unser Glaube“ **Gabriela Gruhlowa**

Zohnowane swjatki

praže wšitkim čitatřam

redaktorka

Pomhaj Bóh

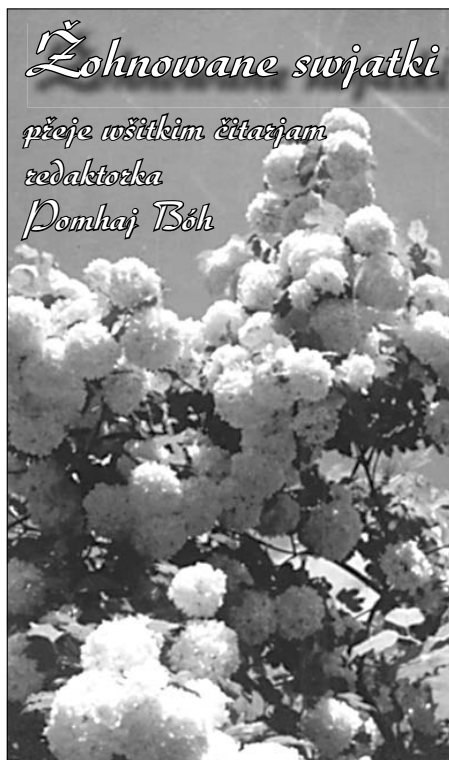

Foto: archiw PB

SERBSKI · CYRKWINSKI · DŽEŃ

64. Serbski ewangelski cyrkwinski džen
5. a 6. junija 2010 w Budyšinje

„Spěwajće Bohu, spěwajće chwalbu jeho mjenu“

Sobotu, 5. junija

14.00 hodž. zahajenje w Michałskej cyrkwi

14.30 hodž. swačina na farje, po tym přednošk dr. Geralda Stona, Oxford:
„Serbske spěwarske“

18.00 hodž. bibliska nóc za džěći

Njedzelu, 6. junija

10.00 hodž. swjedženske kemše z Božim wotkazanjom w Michałskej cyrkwi, předuje sup. Jan Malink, zdobom kemše za džěći, po tym postrowy našich hosći

12.00 hodž. wobjed na farskej zahrodze

13.00 hodž. připoldniša přestawka z ludowymi spěwami a wšelakimi přinoškami

14.30 hodž. kónčna zhromadźizna w cyrkwi: zhromadne spěwanje z nowych spěwarskich z Geraldom Schönom, Drježdžany

*Wšitkich Serbow lubje na cyrkwinski džen přeprošujemy.
Swjedženske kemše so wot serbskeho rozhłosa přenjesu.*

Bukečanska bjesada

Za wšech, kotřiž chcedza serbsce wuknyć a so w serbskim rěčenju zwučować a wukmání, zarjaduje so wot lětušeho mēsačnje raz serbska bjesada we wosadnym domje při Bukečanskej farje. Přichodne zeńdženje budže srjedu, 19. meje, we 18.30 hodž. Wšitcy zajimcy su wutrobne přeprošeni.

Mato Krygar

Serbska bibliska nóc

We wobłuku lětušeho serbskeho cyrkwinskeho dnja w Budyšinje přeprosmy džěći wutrobne na biblisku nóc. Zetkamy so sobotu, 5. junija, we 18 hodž. při Michałskej cyrkwi.

Přenocować budžemy na farje. Za to trjebaće spanski mēch a powětrowu matracu abo izomatu. Přinjesće sej tež kapsnu lampu sobu! Njedzelu wobdžělmy so po zhromadnej snědani z wašimi staršimi na swjedženskich kemšach.

Prošu přizjewće so hač do 10. meje pola Krygarjec we Wuježu (tel.: 03 59 39 / 8 05 02 abo mato.krygar@web.de).

Mato Krygar

Knihy přez internet skazać

Wot nalěca ma Ludowe nakładnistwo Domowina nowu internetowu stronu. Pod adresu www.domowina-verlag.de nadeńdže wopytwar kompletnje předžěłany třirěčny onlineshop, hdžež móže kniha a dalše produkty nakładnistwa w hornjoserbskej, delnjoserbskej a němskej rěči skazać. Titule su přewidnišo do rubrikow rozřadowane, k mnohim titulam prezentuja so čitanske a sluchanske proby.

LND

Jutry 2010 w Serbach

We „Wjesnym hotelu“ w Nowej Łuce wotewrě Wojerowski superintendent n. w. Friedhardt Vogel sobotu do botmončki 19. wiki jutrownych jejkow. W swojich postrownych słowach pokaza wón na číchi pjatk a na jutry jako najwjetši swjedzeń křesćanstwa. Při tym ma ješko jako symbol noweho žiwjenja w křesćanskej tradiciji wosebity wuznam. Tež wšelakore serbske mustry na jejkach zwuraznjeja prastaru symboliku. Kulturne skupiny ze šulow a wsow Wojerowskich kónčin wobrubichu wiki ze spodobnym serbsko-němskim programom.

W 230 lět starej kładźitej Patokec bróžni na Horach běstaj mějícíelka a ludowa wuměłca Birgit Patokowa a Wojerowski farar Joachim Nagel zaso na mjeztych hižo tradicionelny Serbski zeleny

štwórtk přeprósytaj. Farar Nagel zahaji dwurěčnu nutnosť z krótkim předowanjom, w kotrymž tež na woznam serbskich barbow pokaza. Pod jeho nawodom potom wšitycy z přihotowaných spěwných łopjenow pasionske a jutrowne kěrlušy w serbskej a němskej rěči zaspěwachu. Slepjanske kantorki zawjeselichu zhromadženych z kěrlušemi, kiž kóždy lěto na jutrownym spěwanju w swojej wosadze zanjesu. Mnozy wopytowarjo wužichu skladnosť a wobhladachu sej w bróžni wustajeńcu wjac hač tysac debjenych jutrownych jejkow. K zakončenju dachu sej wšitycy tradicionelny chłěbowy tykanc zesłodžeć.

Serbske kemše z Božim wotkazanjom swjećeše sup. Jan Malink číchi pjatk dopođnja z 12 kemšerjami w Rakecach a popođnju z 20 kemšerjami w Michałskej cyrkwi w Budyšinje. W Budyšinje mějachu džěći z Gabrielu Gruhlowej runočasnje swoje wosebite kemše na farje.

Lětsa hižo 10. raz je delnjoserbski chór „Łužyca“ z jutrownym spěwanjom wobrubil nutnosť na číchim pjatk w cyrkwi w Dešnj. Pod nawodom swojeje dirigentki Lubiny Žuroweje su žony w kemšacej drasće zanjesli serbske pasionske a jutrowne kěrlušy. Čitanje a žohnowanje měješe wosadny farar Hans-Christoph Schütt

dwurěčnje, krótko předowanje němsce. Christina Kliemowa w swojej připowědži na to pokaza, zo je jutrowne spěwanje w Dešnje 1961 zašto, jako su cuzy we wsy za LPG wabili. Woni su spěwarki, kiž běchu so před cyrkwu zhromadźili, mylili a wusměšowali. Holcy su drje spěwać započeli, mylenja dla pak potom přestali. Po tym njejsu so Dešnjanske holcy ženje wjac

k jutrownemu spěwanju zhromadźili. Na nutności so něhdže 150 kemšerjow wobdžěli.

We wobłuku 1. nalětnjeho swjedženja při Krabatowym młynje w Čornym Chołmcu wotmě so číchu sobotu nawječor přeni raz po lěće 1939 zaso jutrowne spěwanje. 19 holcow a žonow bě so zwólniwych wuprajilo nałožk předstajić.

W tradicionelnej drasće jutrownych spěwarkow kročachu młode žónske, z němskich spěwarskich kěrlušy zanošuju wot Krabatoweho mlyna k wjesnej cyrkwi, hdžež je Wojerowski superintendent Heinrich Koch powita a so spěwanje z nutnosťú zakonči. Mnozy wjesnjenjo a hosćo spěwarki po wsy přewodžachu. Wosebje stari, kotřiž jutrowne spěwanje hišće z dowójnskeho časa znajachu, wožiwjenu nałožk hnući scěhowachu. (Hlej tež wosebity přinošk na stronje ...)

W nocy na jutrowničku podachu so Slepjanske kantorki na jutrowne spěwanje w Slepom a Rownom. Před 20 domami a statokami zanjesechu serbske jutrowne kěrlušy. Swoje spěwanje zakončichu rano w 6 hodž. na Njepilic statoku w Rownom. Hodžinu pozdžišo swjećachu hromadze z dalšimi wjesnjanimi a z wosadnym Stefanom Huthom rańšu nutnosť w kapale na Rownjanskim pohrjebnišču.

W katolskich Serbach bě jutrowničku dohromady 1 671 křižerjow w džewječ procesionach po puću, ze spěwom a modlitwu wozjewić poselstwo wo zrowastawanju Chrystusa. Rjany nałožk bě zaso tysacy přihladowarjow zbliska a zdaloka do serbskich katolskich wosadow zwabił. Bohužel su so na swjatych dnach zaso křiže zwonjećesćili.

Wjac hač 20 žonow wobdžěli so jutrowničku w serbskej kemšacej drasće na swjedźenskej Božej službje w Bórkowach. Kaž bě něhdy we wosadze z wašnjom, běchu sej čornu swjedźensku drastu z wulkej bėlej lapu woblekli. Tutu tradiciju su žony z wjesneho domizniskeho towarstwa po přewróće wožiwili.

Z fararjom H.-Chr. Schüttom swjećeše jutrownu pónđzelu na 80 kemšerjow serbske kemše w Picnju. Ana Kosacojc měješe čitanja, na pišćelach hraješe Regina Müllerowa z Drjenowa. Dujerjo z Dešnjanskeje wosady Božu službu wobrubichu. Gregor Kliem zahra na klawěrje a na akordeonje wariaciji na znatej kěrlušej. Přizamkny so zhromadne kofejpicě, kotraž bě mandželska předarja Frahnowa z wjele lubosću přihotowała. Mjez kemšerjami běchu tež Picnjanski wosadny farar Malk a tři žony w serbskej drasće.

Jutrownu pónđzelu bě na serbskich kemšach w Michałskej cyrkwi w Budyšinje mała premjera. K přenjemu razej spěwaše so z nowych spěwarskich. Wone drje njejsu hišće dohotowjene, tola z korekturnych wotčahow běše zestajane łopjeno z jutrownymi kěrlušemi, wosebje z tajkimi, kiž so dotal spěwali njejsu, dokelž so w dotalnych spěwarskich njenamakachu. Dalši kěrluš bě po ličbje zložkow porjedzeny a so tuž lěpje spěwaše. Kemšerjo běchu z wotčisćom spokojom, tež z tym, zo su tekstam nětko noty přidate. Přepodać maja so nowe spěwarske na serbskim cyrkwiskim dnju, sobotu, 5. junija, w Michałskej cyrkwi.

T.M.

Birgit Patokowa (naprawo) a Wojerowski farar Joachim Nagel ze Slepjanskimi kantorkami zeleny štwórtk před kładźitej bróžnju na Patokec statoku na Horach

Foće: M. Kašpor

Z jutrownym chłěbow witaču Wojerowskeho superintendenta n. w. Friedhardta Vogela na 19. wiki jutrownych jejkow w Nowej Łuce.

Nikolaus Ludwig hrabja von Zinzendorf a Serbja

Lětsa spominamy w ewangelskej cyrkwi na dweju mužow-lajkow, kotraž staj so čas žiwjenja prócowoľaj, swoju wěru zjawnje a přeswědčiwje žiwaj być. Před 450 lěťami, 19. apryla 1560, zemře Philipp Melanchthon, a před 250 lěťami, 9. meje 1760, Nikolaus Ludwig hrabja von Zinzendorf. Wo-

baj staj z Łužicu a ze serbskimi stawiznami zwjazanej. Melanchthon měješe Serba Kaspara Peukera z Budyšina za přichodneho syna a swěrneho sobudźeľaćerja. Zinzendorfowe skutkowanje je hač do dzěnsnišeho trajne slědy mjez Serbami zawostajiło.

Wnuk sławneje wowki

Hrabja Zinzendorf pochadzeše z Łužiskeje zemjanskeje swójby Gersdorfove. Jeho wowka bě po wšěm kraju sławna Henrietta Catharina von Gersdorf. Ludžo česćachu sej ju wosebje jeje wulkeje wučenosće, mudrosće a pobožnosće dla, ale tež, dokelž so čas žiwjenja za druhich zasadzowaše.

Nikolaus Ludwig hrabja von Zinzendorf

Zinzendorf narodži so 26.

meje lěta 1700 w Drježdžanach. Jenož dwaj měsacaj po tym zemře jeho nan, a tuž so mać do domjaceho Großhennersdorfa wróci. Jako so štyri lěta pozdžišo znowa wuda, wostaji maľeho Nikolausa pola jeho lubowaneje wowki Henrietty Cathariny w Großhennersdorfe, kotraž jeho přichodne šěsć lět wobchowa. Pozdžišo Zinzendorf jónu wo njej rjekny: „Ich habe alle meine Ideen von ihr.“

Wěste je, zo je Zinzendorf wot swojeje wowki žiwu wosobinsku wěru sobu dostał, kotraž wuroće ze wšědných modlitwow a nutnosćow. Dale je hižo jako hólčec nazhonil, zo trjeba žiwa wěra zhromadnosć, w kotrejš mōže rosc. Wowka bě drje Zinzendorfeje tež z přikładom nastupajo jeho wobchad ze žonami. Hinak hač za wjetšinu jeho rowjenkow běchu žony za Zinzendorfa runohodne. To pokaza so pozdžišo wosebje w žiwjenju Bratrowskeje jednoty, w kotrejš žony wysoke zastojnstwa zastawachu, štož wuwola sylny protest mnohich přečiwnikow. Tež Zinzendorfove prócowanje wo Serbow mōžeme jako wuskutk wowcyneho kubljanja widzeć, wšako bě wona čisć Michała Frenclowych přeložkow Swjateho Pisma financielnje zmōžniła a je po serbskich wosadach rozdžeľić dała.

Kubljanje w mlodych lěťach

Poprawom chcyeše so Zinzendorf na studij teologije podać. Tole pak jemu swójba zakaza, dokelž bě tehdy njeprědstajomne, zo sta so knježk z duchownym. Tak studowaše prawo, chodzeše pak w Halle připódlu nimo teho na čitanja

teologow. Tež na swojej kawalerskej jězbje zajimowaše so młody hrabja wosebje za nabožne naležnosće a nawjazatyki k wšelakorym křesćanskim směrám.

Wšelake křesćanske wašnja jeho fascinowachu a w každej widzeše česćehodne a spomōžne tradicije. Zdobom spōzna, kak jara je wěsta nabožna forma wot wašnjow a řeče luda wotwisna, w kotrejš je žiwa. Tak wuwědomi so jemu

wažnosć maćersćiny w nabožnych prašenjach. Swoje dalše žiwjenje potom temu wěnowaše, ludžom dobre poselstwo w jich řeči a po jich wašnju zblizić.

Eksulanća založa Ochranow

W lěće 1722 přińdže skupina Morawskich bratrow, kotřiž běchu před rekatolizaciju w Českej čeknyli, do Łužicy. Zinzendorf da so jim na swojich ležownosćach pola Berthelsdorfa zasydlić. Tak bu Herrnhut, serbsce Ochranow, založeny.

Spěšnje so po Łužicu, po Českej a Němskej rozšeri powěsć wo Ochranowje, městačku, do kotrehož smě každy přichahnyć, wšojedne, kajkeje wěry je. Tu njebě wažne, hač sy knježk abo poddan, rjemjeslnik abo bur, lutherski abo reforměrowany. Tu běchu wšity bratřa, zjednoćeni w Chrystusu, w zhromadnej modlitwje a zhromadnym džeľe. Zo bych

tutu zhromadnosć dožiwili, přichahny tōjšto nowych wobydlerjow a wopytowarjow sem.

Tež Serbam so wašnje zhromadneho žiwjenja w Ochranowje lubješe. Tak chodžachu hižo krōtko po založenju tam na wopyty. Z lěta 1736 na přikład wěmy, zo na jednej njeđzeľi skupina 200 Serbow do Ochranowa dobežala. Serbja pak tam jenož njeputnikowachu, ale založichu sej tež w swojich wsach Ochranowske skupiny. Tam so zetkawachu, zo bych zhromadnje w bibliji čitali a so modlili.

Wulki zajim za Ochranow pak zbudži tež kritikarjow a njeprěcelow, tak zo počezowaše tōjšto njeměra žiwjenje Ochranowskeje wosady. Zinzendorf sam bu wot

lěta 1736 hač do lěta 1749 samo ze Sakskeje wupokazany, dokelž běchu rozkory přewulke, kotrejš jeho dla w cyrkwi a towaršnosći nastawachu. W tutech wicho-rojtych lěťach wočichny tež Ochranowske džeľo mjez Serbami.

Čichońca a Mały Wjelkow

Něhdže w samsnym času wutwari Friedrich Caspar von Gersdorf na swojim kuble w Čichońcy nabožne srjedžišće za Serbow. Na swōjske kōšty přistaji lajskich předarjow, kotřiž pobožnych doma wopytowachu a modlerske zetkanja w Čichońcy zarjadowachu. Po nawróće Zinzendorfa do Sakskeje so tež aktiwity Ochranowskich bratrow we Łužicu zaso rozšěrjachu. Pōstachu bratra Hersena do Čichońcy, zo by tam hižo započate džeľo dale wjeđ. Za krōtki čas nawukny Hersen serbsce a přeložowaše Ochranowske hrona a spěwy do serbsćiny. W lěće 1750 wuda wón serbske Ochranowske spěwarske.

Lěto pozdžišo zemře hrabja von Gersdorf, hłowny spěchowar Ochranowskeho džeľa mjez Serbami. Nowy wobsedzeľ Čichońcy nochcyeše ochranowskich dale hospodować, tak zo so serbska skupina do Maľeho Wjelkowa přesydli, hdžež jim serbski ryčerkubler Matej Doľhi ležownosće k zasydlenju přewostaji. Spěšnje wuwu so Mały Wjelkow k samostatnej, na Ochranow podobnej wsy a wosadze. Pobožni Serbja přichahnychu sem a sej tu domy twarjachu.

Wot spočatka džiwaše Zinzendorf ⇨

1750 wot Hersena wudate serbske Ochranowske spěwarske
Repro: SKA (2)

Hród w Čichońcy, přenje srjedžišće Ochranowskich w Serbach, steji hižo doľho prózdy a je džeľna w bėdny m stawje.

Serbske napisy w Bukecach wobnowjene

Před někotrymi lětami smy w Bukecach zwrěšćić dyrbjeli, zo wobsteji strach, zo so w blišim času wjacore narowne kamjenje ze serbskimi napisami wotstronja, dokelž čas wužiwanja rowow wotběži. Tuž je so wosada rozsudžiła, tute kamjenje jako swědk serbskeho žiwjenja w Bukecach wobchować a je na wosebitym městnje zhromadzić. Za to wupytachu bywše rownišćo Korle Arnošta Mättiga (Mateka), serbskeho bura z Wawic, na delnim kěrchowje.

Tam postajena běše hižo tafla ze serbskim napisom z kěrluša Nikolausa Ludwiga hrabje von Zinzendorfa: „Ta krej a prawdosć Khrystusa je moja drasta přistojna. Z tej před Bohom ja wobstać chcu, hdyž

Hrónčko z kěrluša Zinzendorfa na rowje swójbny Matek

do njebjaj nutř počahnu.“ Pokazuje to wliw Ochranowskeho pietizma na Serbow w našej wosadze.

Dale leži tu nětko kamjeń ze zrunaneho rowa Jana Awgusta Zoby a jeho mandželskeje Madleny. Zoba narodži so 1869 w Čornjowje, běše tam kubler a wot lěta 1901 jako zapóslanc 5. wjesneho wólbneho wokrjesa do II. komory Sakskeho krajneho sejma wuzwolony. Wustupowaše tam wě-

domje jako Serb a za prawa Serbow. A hnydom pódlá namakamy kamjeń za jeho syna Jurja Zobu z mandželskeje Marju. Na prjedawšu Bukečansku ćetowu žonu Lenku Palerjowu z Koporc so hišće tón abo tamny z našeje wosady dopomina. Tafla z jeje mjenom tam runje tak leži.

Tež kamjeń z němskim napisom tu je. Jedna so wo taflu za Hermana Ferdinanda Wjelu, kiž je so 1869 we Wawicach narodził, a za jeho swójbnych. Wjela běše sudniski asesor a serbski tołmačer při Kralowskim sudnistwje w Budyšinje. Ze załoženjom Maćicy Serbskeje w léće 1847 jej přistupi a skutkowaše jako jeje juristski poradźowar a zamołwity za starožitne zběrki.

Zasadźowaše so w Budyšinje za serbske naležnosće a pisaše swěrnje do Serbskich Nowin, Časopisa Maćicy Serbskeje a dalších serbskich publikacijow.

Rozrjadowanje pomnikow skutkuje kaž na druhich rowach, tutón „serbski row“ pak ma přewažnje muzealny charakter. Najstarši kamjeń je starši hač 100 lět a pismo běše jenož hišće jara hubjenje čitajomne. Tak wobzamkny wosada znawumolowanje pisma přez kamjenje-ćesarja, štož je so w poslednim měsacu stało. Zwjesela, zo je Załožba za serbski lud za to spěchowanje přizwolila. Nětko swědča kamjenje zaso w hódny m stawje wo serbskosći Bukečanskeje wosady.

Narowny kamjeń sejmskeho zapóslanca Jana Awgusta Zoby z Čornjowa

Dalši swědk za to je napismo pod byrglowej łubju našeho Božeho domu, kotraž bě skoro 40 lět zakryte. Přez tehdyše ryzy běše wumolowanje cyrkwyje bě so serbske hrono zhubilo. Při najnowšim wumolowanju scénow z kwaderami zaso napadny, zo so na dołhej hrjedže pod łubju pismo chowa. Na starych fotach běše napismo hišće widjeć. Po analyzy barby a formy je stare pismo zaso w originalnym stawje. Tak móžemy tam nětko čitać: „Jedyn dzeń w Twójich pschitwarkach je lěpschi dyžli hewak tawsynt“.

Hanaróža Šafatowa

Znowa wotkryte a wobnowjene bibliske hrono w Bukečanskim Božim domje

Fota: wosada Bukecy

⇒ na serbski raz noweho sydlišća. Kaž Niska za Čechow, tak dyrbjese Mały Wjelkow, kotremuž spočatnje Serbska Niska rěkach, wosada za Serbow być. Němcam bě najprjedy zakazane, so tam zasydlit. Wuraznje so na to džiwaše, zo tam bydla-cy Serbja drastu, rěč a wasnja swójeho naroda njewotpožichu. Při poswěćenju modlerskeje žurle w léće 1758 da Zinzendorf wobydlerjam Małeho Wjelkowa sčehowacu radu sobu na puć: „... dass sie ja nicht aufhören möchten, ein wendisches Gemeinlein zu sein, welches geschehen könne, wenn viele Deutsche unter ihnen wohneten, und sie sich nach den selben richteten. Sie sollen aus Treue für ihre Nation wendisch bleiben, um ihrem Volke durch Gottes Gnade nützlich zu werden.“

Wuskutki na Serbow

Bohužel zabychu Ochranowscy bratřa po Zinzendorfovej smjerći na jeho radu a Mały Wjelkow zhubi počasu swój serbski raz. Přiwšěm je z Małeho Wjelkowa a z Ochranowa wjele spomóžneho za Serbow wušło.

Přez Bratrowske hibanje poča wjesna ludnosć serbske knihi čitać a so wo nich rozmołwjeć. Ze žiwjenjoběhow přěnich serbskich bratrow wěmy, zo so mnozy z nich hake přez Bratrowsku jednotu čitać nawuknyli. Běchu to Ochranowscy bratřa, kotřiž šěrjachu ze swojimi spěwami a pozawnowymi chórami hudźbnu kulturu po serbskich wsach. Dale knježeše w jich kruhach dotal njeznata zhromadnosć a runoprawosć. Knježkojo a poddanojo,

kubłani a njekubłani, ludžo wšelakich narodnosćow a konfesijow běchu rudnóhódne stawy tuteje zhromadnosće. Serbam tehdy je to dyrbjalo jónkrótne dožiwjenje być, hdyž wobchadžeše hrabja Zinzendorf z nimi kaž bratr a nic kaž wysoki knjez, hdyž sej Serbow wažeše a jich narodne wosebitosće připóznawaše a spěchowaše.

Z Otu Wićazom hodži so rjec: „To je cy-le wěsće, zo bjez nabožneho hibanja njeby w našim ludu nastalo žane narodne a njeby nastala samostatna literatura. Z kołow zbudženych Serbow so wušli naši přeni wótčiny. Ochranowska bratrowska jednota je byla studzeń najwjetšeho žohnowanja za naš lud. My Serbja dyrbymy jed-noće wěcnje džakowni być.“

Lubina Malinkowa

Zničeny hród w Barće

Sym so wjeseliła, zo je Madlena Malincec wo Bartskim hrodze pisała a rjany wobraz wozjewiła (hlej PB č. 3/2010). Ja sym Bartski hród hišće znała, a wón je so mi jara lubił. Běch jako 15lětna swjatki 1949 na kwas swojeje kuziny Herty Lorenccec do Barta přeprašena, hdžež běchmy sydomy mlodych porow. Cyte kwasne popołdnje wuhotowa mlódša sotra njewjesty, Wórša, pozdžišo wuměłca a wudata Lanzyňa, z přečelkomaj. Na druhi dzeń běchmy na kemšach w hrodowej kapałce. Kwas běše za mnje wulkotne dožiwjenje. Čim bóle běch přestapjena, hdžž bu hród zničeny.

Kajku rólu je Pawoł Jenka při tym hrał, njejsym wědzala, byrnjež ja jeho znajach – wón běše znaty mojeho nana ze šulskich lět. Ale tuta dr. Bobek běše zasakła komunistka. Hdžž běše jeje kontrolny wopyt na Schillerowej šuli připowědženy, začuwach, zo so naš wučer rušiny trochu boji. A štož swójbu von Lippe nastupa, sym na wopyće w Barće husćišo rozmołwy stýšała, zo su wosebje princesnu chwalili. Moja četa Klara Lorencowa rodž. Bizoldec měješe čety, sotry swojeho nana, kotrež su na hrodze džělali. **Waltraud Trölcowa**

Stawizny Domowiny kritisce

W Lětopisu Serbskeho instituta wozjewi dr. Ludwig Ela studiju wo ideologiskim wusměrjenju Domowiny za čas NDR. Awtor předstaji, kak wojowaše Domowinske wjednistwo w 50tych lětach pod wliwom marxizma přečiwo serbskim wulkoburam, přečiwo pozdatnym nacionalistam a přečiwo cyrkwiskim kruham. W studiji wotkrywa so mechanizmy njekritiskeho stawiznopisa za čas NDR. Censorojo sej wuraznje žadachu, zo njesmědža so zmylki w powójnskim času stronje abo statej připisać, ale jeničce maľobyrgarskim kruham serbskeje inteligency. Awtor pokazuje tež na wšelake zetkanja mjez Domowinskim wjednistwom a ewangelskimi fararjami: Gerhard Wirth běše hač do 1954 w Zwjazkowym předsydstwje Domowiny. 1956 zetka so Kurt Krjeńc ze serbskim superintendentom Mjerwu, tola rozmołwa so bjez konkretnych wuslědkow skónči. Sprawnosće dla ma so tež widžeć, zo so Domowinje z Berlina zakaza ideologiske džěło wróćo stajić a sylnišo zaprijeć nabožne temy. Spomina so tež na dialog Domowiny z cyrkwjomaj w léće 1987 a na wustup Jurja Grósa na cyrkwiskim dnju 1989 w Rakecach. **jm**

Ludwig Elle: *Ideologie und Domowina in der DDR*, w: *Lětopis 57* (2010), 32–49

Dudy z Łužicy w Awstralskej

Zjednoćenstwo potomnikow serbskich wupućowarjow Wendish Heritage Society Australia wotmě lětsa spočatk měrca w Dimboola, Victoria, swoje kónctydzenske zetkanje. Hač do Prěnjeje swětoweje wójny rěkaše Dimboola hišće Kornheim, štož wočiwidnje na z Němskeje pochadźacych załožerjow pokazuje. Jedyn z hłownych zaměrow zetkanja běše, so na městnje wo slědach němskich a serbskich zapućowarjow w tutym sydlišću informować.

Mjez organizatorami zetkanja běštaj tež w tamnišich Bukcach/Tarringtonje bydlaćaj Hufec mandželskaj, kiž staj nahladnej ličbje našich čitarjow přez swój wopyt serbskeho cyrkwiskeho dnja w Bukcach w léće 2005 znataj. Wječor překwapištaj wobdžělnikow zetkanja z na dudach zahratymi štučkami, mjez druhim „Přeco ty chodžiš k tym druhim hłucam ...“.

Instrumentaj, měchawa a kozoľ, pochadźatej z lužiskeho Zemichowa pola Hodžija z džěłarnje mištra Jensa Güntzela a stej hakle wot hód 2009 sem we wobsyd-

Na nedawnym zeńdženju Wendish Heritage Society Australia w awstralskim Dimboola zahraštaj Hufec mandželskaj na měchawje a kozole serbske štučki.

Foto: priwatne

stwje Hufec mandželskeju. Z Hufec swójbu spřećeleni we lužiskich Bukcach běchu při nakupje instrumentow pomocni. Časa k zwućowanju Hufec mandželskaj potajkim hišće wjele njeměještaj. Njehladajo na to mataj zajim, so snano na přichodnym mjezynarodnym festiwalu dudakow we Łužicy wobdžělić. **Arnd Zoba**

Serbski duchowny cyłoněmskeho wuznama

Dr. Sievers na Maćičnej akademiji wo Oskaru Panku přednošował

Štwórtk, 22. apryla, bě stawizniska sekcija Maćicy Serbskeje do hosćenca „Wjelbik“ w Budyšinje na třeci přednošk w rjedže Maćična akademija přeprósyla. Bě to přenje zarjadowanje tuteho rjadu, kotrež wotmě so w němskej rěči.

Jako referenta běchu sej Maćicarjo přeprósili w Lipsku bydlaćeho fararja na wuměnk dr. Hansa-Jürgena Sieversa. Pječ

Přednošowar dr. Hans-Jürgen Sievers, farar n. w. z Lipska

Foto: C. Knappowa

lět bě so wón ze žiwjenjom a skutkowanjom Oskara Panka zaběrať a 1997 wo nim doktorske džěło předpožył. Na žiwe a putace wašnje wědžeše referent serbskim a němskim připošlučarjam žiwjenje wurjadneho duchowneho zblížić. Jako syn delnjoserbskeho fararja bě Pank najprjedy w serbskej wosadze skutkowať. Wottam běchu jeho do Berlina a skónčnje do Lipska powołali. We woběmaj wulkoměstomaj rozestaješe so z wužadanjemi tehdyšeho časa, wosebje problemam, kotrež zwisowachu z industrializaciju a spěšnym rozrostom městow.

Ze swojim wobšěrnym skutkowanjom je cyrkwiskemu džělu dať kruty fundament a načasne struktury. Wosobni a niscy sej jeho jako wurjadneho předarja a nadobneho čłowjeka česćachu. Tójšto zamotwitych zastojnstwow jemu dowěriču. Při wšěm wuspěšnym skutkowanju zwonka Łužicy njeje Oskar Pank ženje na Serbow zabyť. Rady je sej do domizny dojeť a delnjoserbske předowať. Jako synodala zasadžowaše so w pruskej a sakskej synodze za spěchowanje serbskeho cyrkwiskeho žiwjenja.

Z wutrobnym přikleskom so připošlučarjo referentej za jeho zajimawe wužedženja džakowachu. **T.M.**

Jutrowne spěwanje po 71 lětach

Połdra hodžiny kročeše ćichu sobotu nawječor w Čornym Chołmcu 19 holcow a žonow, kěrlušy spěwajo, po wsy, wot Čorneho mlyna hač k Domanicom na kóncu wsy, a zetskachu so naposledk w rjanej starej wjesnej cyrkwi. Wojerowski superintendent Heinrich Koch spěwarki z wutrobnymi słowami witaše: „Wjeselimy so jara, zo rjany natožk ewangelskich Serbow wožiwiće. Waše wowki a waši prjedownicy su sej ćichi pjatk jara wažili z tym, zo su sej čornu drastu zwoblěkali.“ Samozrozumliwe bě tež, zo su w ćichim času k susodam šli a so woprašeli, hač je wšitko w porjaku mjez nimi. „Superintendent Koch je nam spěwarkam z wutroby přédował“, wuzběhny kantorka Čornochołmčanskich jutrownych spěwarkow, Silvia Stephanowa. „Najwjace drasty su sej naše žony

Nawjedowane wot kantorki Silvije Stephanoweje (cyle naprawo z běłym načołkom) wožiwi 19 holcow a žonow po sydom lětdžesatkach na ćichej soboće jutrowne spěwanje w Čornym Chołmcu.

Foće: M. Kašpor

z Nydeje je dalšu drastu podať kaž tež hawby, banty, šaty a kabaty.“

Pilnje zwučowali a so derje na nalětni swjeden a wosebje na jutrowne spěwanje

Čornochołmčanskej spěwarce

přihotowali su so hižo mjesac do toho. Spěwanje zwučowali su pod nawodom Lilo Beckeroweje, dołholětnjeje dirigentki Čornochołmčanskeho chóra. Wona wjeseleše so z nimi. Po wuspěšnym, ale za spěwarki tež napinacym spěwanju podžakowa so wjesny předsťejicjer Mirko Pink pola žonow a holcow z wutrobnymi słowami: „Sym jara hordy na was!“

M. Kašpor-Čiskowski

Niebhrowa modlitwa

W aprylskim čisle Pomhaj Bóh wozjewi so nastawk wo Niebhrowej modlitwje. Prošachmy našich wukrajnych čitarjow, zo bychu nam tutu modlitwu w rěči swojeho kraja připóstali. Naš čitar Eero Balk w Helsinkach připóstla nam finsku a šwedsku wersiju modlitwy. Wutrobný džak! Wón hišće sčěhowace doda: We finskej wariacije dže wo „měr“ abo „pokojnosť“, w šwedskej najskerje wo „dušiny měr“. W internetowych forumach so finski přeložk chětro kritizuje.

**Jumala, anna minulle tyneys
hyväksyä asiat joita en voi muuttaa,
rohkeus muuttaa ne jotka voim,
ja viisautta erottaa nämä kaksi toisistaan.**

finsce

**Gud, giv mig sinnesro
att acceptera det jag inte kan förändra,
mod att förändra det jag kan
och förstånd att inse skillnaden.**

šwedsce

**Božo, spožč mi hnadu,
zo sčerpnje přiwozmu, štož změnić njemóžu,
zmužitost, zo změnju, štož zamóžu,
a mudrost, rozeznawać jedne wot druheho.**

serbsce

Rady bychmy Niebhrowu modlitwu tež hišće w dalšich rěchach wozjewili. Póstać móžeće ju na redakciju abo na mnje (jan.malink@gmx.de). **jm**

Serbske zmakanje w šichem casu

Něži 20 maminorěnych serbskich luži jo sobotu, 20. měrca, pšichwatało do Dešańskego fararskego doma. Samo z Wětošowa su pšijěli farař na wuměńku Klaus Lischewsky ze žeńskej a kněni Lukasoweju, ale teke Domo-winarje. Žo ga su te druge, te Domo-winarje ze jsy?, jo se pšašalo. Su ga wšykne byli na tom jajkamólowanju? Na drugem boce drogi, w znatem domowniskem muzeju, su se w samskem casu jatšowne jaja mólowali. To ga njama how w Błotach zewšym žednu tradiciju, ale dajo se wjelgin derje

pšedawaš za turisty. No jo, a komerc ga jo žinsa wšykno.

W fararskem domje su spiwali rědne a znate kjarliže ako „Duša, ži na Golgatha“ abo „Něnt wócuš, mója wutšoba“. Farař Hans-Christoph Schütt jo Serbske blido wótwórř z bja-towanim a krotkim prjatkowanim.

Mócnje jo se how protestěrowało pšesíwo swěšenju zapustow w šichem casu ako hyšći slědnu nježelu w Cazo-wje a Husu. Margit Šejcowa a Ruth Krygarjowa stej w toš tom casu něga ducy byli na nježelach a z drugimi

młodymi žow-ćami pasiońske kjarliže w Prjawozu a Strjažowje spiwali, stej rozpšawitej.

Za rědnje ražone blido jo se starała žeńska fararja. Pšiducne serbske zmakanje w fararskem domje w Dešnje bužo sobotu, 5. junija.

Siegfried Malk

Marja Elikowska-Winklerowa z Chóšebuza w rozgronje z wobžělnikami měrcojskego Serbskego blida na Dešańskej farje

Powěšće

Šulske twarjenje w Bukecach, do kotrehož ma lěta w awgusće nowozaložena ewangelska srjedźna šula začahnyć. Bukečanska gmejnska rada je njedawno wobzamknyła, dom, w kotrymž bě hač do swójeho zawrěća w lěće 2003 statna srjedźna šula zaměstnjena, přewostajić ewangelskemu šulskemu towarstwu w Bukecach. Foto: T. Malinkowa

Bukecy. Na farje w Bukecach wotmě so 18. měrca druha a 7. apryla třeca serbska bjesada z wobdźělnikami z Bukec, Rodec, Wuježka a Budyšina. Při tym su domoródní Serbja zajimcow w serbskej rěči wuwučowali. „Bukečanska bjesada“ wotměwa so jako pokročowanje rěčneho kursa, kotryž je so wot lońšeho oktobra hač do lětušeho januara z wuwučowarku Julianu Kaulfürstowej w Bukecach přewjedł.

Wukrančicy. Na přeprošenje Wukrančanskeje lutherskeje wosady přednošowaše srjedu po jutrach w tamnišim wosadnym domje Alfons Frencl z Róžanta wo jutrach w katolskich Serbach. Z pomocu mnohich wobrazow předstaji wón naložku jako křesćanske wuznaće a rozlož, na čo so při jutrownym jěchanju dźiwa a što jednoliwe symbole a wašnja za zwonkastejacych woznamjenjeja. Wobrazy křižerskich procesionow wjedźechu přitomnych zdobom přez wšelake kónčiny a wsy w katolskich stronach Hornjeje Łužicy.

Budestecy. Po wjacelětnym planowanju su nalěto započeli wosadny dom na farskej ležowno-

sci wobnowjeć. Hač do julija ma třecha znowa zakryta być, štož budže 225 000 eurow plaćić. Město dotalnych čerwjonych cyhelow dóstanje dom kryw z čmowošěreho aluminiuma. Po tym ma so twarjenje tež wotnutřka a wotwonka wobnowić, za což budže dalších něhdze 500 000 eurow trěbných. Njeje pak hišće wěste, hdy za to trěbne spěchowanske srědki dóstanu.

Lubij. Ze spočatkom noweho šulskeho lěta chcedža lěta w Lubiju založić ewangelsku zakładnu šulu. Jeje nošer budže Diakoniski skutk Hornjeje Łužicy hromadže z Lubijskeje wosadu a cyrkwiskim wobwodom. Jako šulske twarjenje ma so wužiwać Južna šula w Lubiju, w kotrejž bě dotal srjedźna šula zaměstnjena, kotruž su njedawno zawrěli. Ewangelska zakładna šula ma być wotewrjena za wšě dźěći, njewotwisnje wot jich nabožneje přislušnosće. Tójšto přizjewjenjow hižo předleži.

Bukecy. Na serbskim wosadnym popoždnu, kiž wotmě so sobotu, 24. apryla, we wosadnym domje, móžachu sup. Malink a serbscy wosadni Bukečanskeho fararja Thomasa Haenchena powitać. Wón přednošowaše přitomnym wo nowych zwonach, kotrež sej wosada lěta leć da. Wšitke zwony změja němski a serbski napis.

Dary

W měrcu je so darilo za Serbske ewangelske towarstwo 100 eurow a za Pomhaj Bóh 20 eurow. Bóh žohnuj daraj a darićelow.

Spominamy

Před 30 lětami, 30. meje 1980, zemřě w Budyšinje serbski knihikupc a kulturny prócowar **Gustaw Janak**. Narodženy 1895 jako syn žiwnošćerja w Čelnom, zmóžni so jemu přez posředkowanje wosadneho fararja Bogumiła Šwjele wopyt srjedźneje šule we Wojerecach. Po tym nawukny powołanje knihikupca. 1914 dyrbeše jako wojak do Prěnjeje swětoweje wójny. Wot lěta 1920 bydleše w Budyšinje a dźěłaše jako wobchodny nawoda w drustwje Smolerjec knihičiścěrnye a kniharnje. 1922 so woženi ze Serbowku Elzu Błažijec z Brězowa. W mjezywójnskich lětach skutkowaše čile w serbskim towarstwowym žiwjenju. Bě sobustaw předsydstwa spěwarskeho towarstwa Nadžija, sobuzaložer a něšto lět jednaćel serbskeho sokołskeho zwjazka, pokladnik Maćicy Serbskeje a zarjadnik Serbskeho domu. Na čišć nacionalsocialistow bu 1933 ze Smolerjec drustwa pušćeny a na šěsć njedžel w Budyšinje zajaty. Po tym přewza z mandželskej hač do 1945 kofejownju w Serbskim domje na Lawskeje hrjebjach. Po wójnje nawjedowaše hač do swójeho wotchada na wuměnk 1963 Burske wikowske drustwo (BHG) w Małym Wjelkowie. Jako wuměnkar přewza 1963 hładanje Muzeja serbskeho pismowstwa w nowym Serbskim domje a wukonješe tute zastojnstwo woporniwe hač do 1978. Wjele lět bě najwuspěšniši wabjer za Koło přećelow serbskeje knihi. T.M.

Přeprašujemy

02.05. Kantate

- 10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michalskej z kemšemi za dźěći (sup. Malink)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)

04.05. wutora

- 14.00 wosadne popoždnyje w Minakale (sup. Malink)

13.05. Bože spěće

- 09.30 dwurěčne kemše w Malešecach (sup. Malink, farar Noack)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

16.05. Exaudi

- 10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinku (sup. Malink)
14.00 kemše w Njeswaćidle z wosadnym popoždnyjom (sup. Malink)

23.05. swjatkownička

- 12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)
18.00 ekumeniska nutrnosť w Budyšinje w Michalskej (farar Šćapan, sup. Malink)

24.05. 2. dzeń swjatkow

- 09.30 dwurěčne kemše z Božim wotkazanjom w Slepom (farar Huth, sup. Malink)
14.00 namša w Turjeju

05.06. sobota

- 14.00 zahajenje Serbskeho ewangelskeho cyrkwiskeho dnja w Michalskej w Budyšinje

06.06. 1. njedžela po swjatej Trojicy

- 10.00 swjedženske kemše cyrkwiskeho dnja z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michalskej z kemšemi za dźěći (sup. Malink)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čišć: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjelc
Postvertriebsnummer: F 13145
Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT
Pomhaj Bóh wuchadza mjesačne. Spěchuje so wot Založby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.
Lětny abonement plaćić 8 eurow.